

Dosarul nr. 3ra-869/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (I. Barbacaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

D E C I Z I E

23 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul depus de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev ,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Primăriei
com. Trușeni privind constatarea refuzului comunicării numărului de înregistrare
al petiției, obligarea comunicării datei și numărului de înregistrare al petiției și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
casat parțial hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani, în partea încasării de la Primăria com. Trușeni în beneficiul lui Gheorghe
Străisteanu și Daniela Gîrjev a prejudiciului moral în sumă a câte 200 de lei pentru
fiecare și în această parte cererea s-a declarat inadmisibilă,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2019, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de
Gheorghe Străisteanu în baza procurilor nr. 18614 din 31 octombrie 2018 și
nr.10741 din 28 iulie 2017 au depus cerere de chemare în judecată împotriva
Primăriei com. Trușeni privind constatarea refuzului comunicării numărului de
înregistrare al petiției, obligarea comunicării datei și numărului de înregistrare al
petiției și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantii au relatat că la
21 martie 2020 au depus la Primăria com. Trușeni o cerere care a fost înregistrată
cu nr. S165 și prin care au solicitat obligarea inginerului cadastral să se deplaseze
la adresa imobilului pe care îl dețin în proprietate pentru a întocmi actul privind
hotarele terenului, locul unde sunt instalați pilonii care aparțin SA „Moldtelecom”
și unde ar fi trebuit a fi instalați conform proiectului.

Reclamantii au precizat că deoarece nu au primit un răspuns la cererea

înaintată, la 26 aprilie 2019, prin poșta electronică au mai expediat în adresa Primăriei com. Trușeni o cerere, prin care au solicitat constatarea încălcării dreptului la examinarea cererii din 21 martie 2020 în termenul stabilit de lege de 30 de zile, obligarea persoanelor responsabile din cadrul Primăriei com. Trușeni să examineze cererea dată și să întocmească actul juridic solicitat, precum și repararea prejudiciului moral în sumă de 3500 de lei. Totodată, în cererea dată au solicitat confirmarea recepționării cererii cu indicarea numărului și a datei de înregistrare.

Ulterior, la 15 mai 2020 reclamanții au depus, prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail a Primăriei com. Trușeni cerere prealabilă invocând lipsa unui răspuns la cererile din 21 martie 2020 și 26 aprilie 2020, solicitând constatarea încălcării dreptului la petiționare, cauzat prin necomunicarea în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii din 26 aprilie 2019, informarea despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii din 26 aprilie 2019 și repararea prejudiciului moral în mărime de 1500 de lei. Totodată, au subliniat că în demersul înaintat prin poșta electronică au mai indicat că solicită confirmarea recepționării, data și numărul de înregistrare a cererii din 15 mai 2019.

Reclamanții au relevat că până la 31 mai 2019, au trecut 16 zile, însă angajații Primăriei com. Trușeni nu le-au confirmat recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii din 15 mai 2019, iar un răspuns la cererea înaintată nu au primit, motiv din care consideră că au fost încălcate grav și intenționat prevederile Codului administrativ.

Reclamanții Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au menționat că la 31 mai 2019, au expediat în adresa Primăriei com. Trușeni cerere prealabilă, prin care au solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare și repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat, însă un răspuns nu au primit și la fel nu li s-a comunicat data și numărul de înregistrare la cererea prealabilă.

Reclamanții au indicat că prejudiciu moral și material solicitat este în directă legătură cu acțiunea ilegală a angajaților Primăriei com. Trușeni. Or, aceștia au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației, iar prin comportamentul contrar tuturor cerințelor, care obligă persoanele responsabile să confirme recepționarea, data și numărul de înregistrare a petițiilor, să le examineze și să răspundă în termenul stabilit de lege și circumstanțele în care autoritatea publică refuză să acționeze conform legii, le-a provocat daune morale irecuperabile pe care le-au estimat la suma de 3500 de lei, care este mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova.

Aici, reclamanții au precizat că prejudiciul moral a fost cauzat și se datorează sentimentelor de frustrare, anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, suferințe psihice și fizice, dureri, lipsa de la serviciu în timpul anchetei cauzei, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit, sentimente de incapacitate de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor angajaților Primăriei com. Trușeni, comise vădit contrar legislației în vigoare.

Reclamanții Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de

Gheorghe Străisteanu au solicitat constatarea încălcării de către Primăria com. Trușeni a dreptului la petiționare, cauzat prin refuzul comunicării în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii din 15 mai 2019 și a cererii prealabile din 31 mai 2019, obligarea comunicării informației solicitate și repararea prejudiciului moral în mărime de 1750 lei pentru fiecare.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev a fost admisă parțial. S-a constatat refuzul Primăriei com. Trușeni de comunicare a numărului de înregistrare al petiției depusă în formă electronică la 15 mai 2019, cu semnătură electronică, de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe. S-a constatat refuzul Primăriei com. Trușeni de comunicare a numărului de înregistrare al petiției depusă în formă electronică la 31 mai 2019, cu semnătură electronică, de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe. S-a obligat Primăria com. Trușeni să-i comunice lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe, numărul de înregistrare al petițiilor depuse în formă electronică la 15 mai 2019 și respectiv 31 mai 2019 de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al acestora. S-a dispus încasarea din contul Primăriei com. Trușeni în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe cu titlu de prejudiciu moral, câte 200 de lei pentru fiecare.

În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.65).

La 15 ianuarie 2020, Primăria com. Trușeni a depus apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat parțial hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani în partea încasării de la Primăria com. Trușeni în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu și al Danielei Gîrjev a prejudiciului moral în sumă de 200 de lei pentru fiecare și în această parte cererea s-a declarat inadmisibilă.

În rest, hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a menținut (f.d.97-109).

Instanța de apel și-a întemeiat decizia în baza dispozițiilor art. 9 alin. (1), art.72, art. 73 alin.(1) și (5) Codul administrativ, art. 2036, 2037 Cod civil și art. 34 din Constituția Republicii Moldova.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a constatat refuzul Primăriei com. Trușeni de comunicare a numărului de înregistrare al petițiilor depuse în format electronic la 15 mai 2019 și la 31 mai 2019, cu semnătură electronică, de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe. Totodată, instanța de fond just a obligat Primăria com. Trușeni să comunice numărul de înregistrare al petițiilor depuse în format electronic la 15 mai 2019 și respectiv 31 mai 2019 de către Gheorghe Străisteanu.

Cu referire la prejudiciul moral pretins de către intimați, instanța de apel a reținut că conform art. 2036 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei

personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Iar, conform art.2037 alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

Instanța de apel a notat că obligația de a demonstra faptul pricinuirii/cauzării reale a prejudiciului moral (suferințelor fizice sau psihice suportate) o exercită partea care se consideră vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice și să probeze concret, prin ce s-au manifestat aceste prejudicieri și legătura de cauzalitate a acestora cu acțiunile părții pârâte. Astfel, instanța de apel a relevat că intimații/reclamanți nu au prezentat instanței de judecată nici o probă, nici un înscris justificativ, sau o explicație cu privire la temeiul suferințelor psihice, fizice, felul în care s-au manifestat acestea, durata și intensitatea acestora, sau alte circumstanțe importante pentru aprecierea justă și echitabilă a prejudiciului moral într-adevăr cauzat.

La caz, însuși constatarea încălcării dreptului la petiționare prin sine reprezintă o satisfacție eficientă pentru reclamanții/intimați, care este în stare cel puțin în parte să le compenseze pretensele prejudicieri morale suportate prin neprimirea răspunsului la informația solicitată.

Așadar, pe motivele expuse, instanța de apel a concluzionat asupra inadmisibilității pretenției înaintate de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev privind repararea prejudiciului moral, situația ce a impus casarea hotărârii primei instanțe în această parte și pronunțarea unei noi decizii privind declararea inadmisibilității pretenției respective.

La 17 iulie 2020 Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au depus recurs împotriva deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

Referindu-se la dispozițiile art. 432 Cod de procedură civilă, precum și practica CEDO, dar și unele soluții date de Curtea Supremă de Justiție pe cazuri similare, recurenții au invocat emiterea ilegală a deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului moral.

Astfel, recurenții au indicat că instanța de apel la emiterea deciziei contestate

nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Totodată, recurenții consideră eronat argumentul invocat de instanța de apel că o simplă constatare a încălcării dreptului de acces la informație constituie o satisfacție echitabilă, deoarece dreptul la petiționare este un drept fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și CEDO. Astfel, în cazul constatării încălcării acestui drept, în mod obligatoriu se dispune și repararea prejudiciului moral cauzat, or, încălcarea acestuia constituie o obligație impusă prin lege.

În final, recurenții au opinat că, deoarece instanța de apel la adoptarea deciziei din 03 iunie 2020 a aplicat eronat normele de drept material și procedural, a ignorat intenționat recomandările CEDO, instanța de recurs urmează să admită recursul, să caseze parțial decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului moral cauzat și să mențină hotărârea primei instanțe.

La 11 august 2020 în adresa Primăriei com. Trușeni a fost expediată copia recursului depus de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși la 13 august 2020 Primăria com. Trușeni a recepționat copia recursului, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Conform art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 03 iunie 2020.

Date ce ar confirma expedierea de către instanța de apel și recepționarea de către Gheorghe Străisteanu sau Daniela Gîrjev a copiei deciziei contestate din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, recursul depus de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev la 17 iulie 2020 se consideră depus în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev a considerat că acesta este admisibil, motiv pentru care, prin încheierea din 07 octombrie 2020 a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 194 alin. (1) și (2) coroborat cu art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Examinând temeiurile recursului depus de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea declarării inadmisibile a pretenției privind repararea prejudiciului moral și în această parte a emite o nouă decizie de menținere a hotărârii primei instanțe.

Din materialele cauzei se atestă că la 15 mai 2019, Gheorghe Străisteanu, în interesele lui Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev a expediat la adresa de e-mail a Primăriei Trușeni primariatruseni@mail.ru o cerere prealabilă, invocând că la expirarea a 19 zile de la expedierea la 26 aprilie 2019, prin poșta electronică, a Primăriei com. Trușeni a unei cereri, de către angajații Primăriei Trușeni nu a fost confirmată recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii date, solicitând astfel, constatarea încălcării dreptului său la petiționare, cauzat prin încălcarea dreptului de ai comunica în termen de 2 zile dacă cererea a fost recepționată, care este data și numărul de înregistrare a acesteia, dar și achitarea benevolă a sumei de 1500 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d 33- 38).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că cererea expediată de Gheorghe Străisteanu, a fost recepționată de Primăria comunei Trușeni, la poșta electronică primariatruseni@mail.ru, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică din 15 mai 2019 (f.d.37-38).

Ulterior, la 31 mai 2019, Gheorghe Străisteanu în interesele copiilor Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev a expediat la adresa de e-mail a Primăriei com. Trușeni primariatruseni@mail.ru o altă cerere prealabilă, în care a invocat aceleași circumstanțe ca în cererea prealabilă din 15 mai 2019, însă a solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare cauzat prin încălcarea dreptului de a comunica în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii din 15 mai 2019, stabilirea unui termen concret persoanelor responsabile din cadrul Primăriei com. Trușeni pentru informarea sa despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererii, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 2500 lei, cauzat prin refuzul confirmării recepționării, datei și numărul de înregistrare a cererii din 15 mai 2019 (f.d. 39-42).

Invocând că nu au primit răspuns la cererile prelabile, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu la 16 iulie 2019 au înaintat prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Trușeni prin care au solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare, cauzat prin refuzul de a comunica, în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererilor din 15 mai 2019 și 31 mai 2019; obligarea comunicării recepționării informații sus menționate precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 1750 lei pentru fiecare (f.d.2-23).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a admis parțial

acțiunea. A constatat refuzul Primăriei com. Trușeni de comunicare a numerelor de înregistrare al petițiilor depuse în format electronic la 15 mai 2019 și 31 mai 2019, cu semnătură electronică, de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe. A obligat Primăria com. Trușeni să-i comunice lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe, numerele de înregistrare al petițiilor depuse în format electronic la 15 mai 2019 și respectiv 31 mai 2019 de către Gheorghe Străisteanu în calitate de reprezentant împuternicit al acestora și a încasat din contul Primăriei com. Trușeni în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe Gheorghe și Gîrjev Daniela Gheorghe cu titlu de prejudiciu moral, câte 200 de lei pentru fiecare.

În rest a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată (f.d.65).

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat parțial hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea încasării de la Primăria com. Trușeni în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu și al Danielei Gîrjev a prejudiciului moral în sumă de 200 de lei pentru fiecare și în această parte a declarat cererea de chemare în judecată inadmisibilă.

În rest, a menținut hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.97-109).

Judecând cauza în ordine de recurs completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Curtea de Apel Chișinău a interpretat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate în partea privind declararea inadmisibilă a pretenției privind repararea prejudiciului moral, pe când soluția primei instanțe în această parte este legală și întemeiată, din următoarele motive.

În susținerea concluziei date instanța de recurs indică următoarele.

Conform art. 9 alin. (1) Cod administrativ, prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică.

În conformitate cu art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Iar, conform art. 33 Cod administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Articolul 39 alin. (2) Cod administrativ, prevede că orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Iar, conform art. 44 alin. (1) Cod administrativ, participanți la procedura administrativă sînt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă.

Totodată, în conformitate cu conform art. 45 alin. (1) Cod administrativ, persoanele fizice participă la procedura administrativă personal sau prin reprezentanții lor.

Iar conform art. 46 alin.(1) al aceluiași cod, în procedura administrativă participării pot fi reprezentați de o persoană împuternicită. Împuternicirile reprezentantului se consemnează în procură. În măsura în care din conținutul procurii nu rezultă altceva, aceasta conferă împuterniciri pentru toate acțiunile procedurale ce țin de procedura administrativă.

Conform art. 64 alin. (1) și (2) Cod administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege. Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Conform art. 72 alin. (2) Cod administrativ, petiția poate fi: depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax; transmisă în formă electronică; depusă verbal, fiind consemnată într-un proces-verbal.

În conformitate cu art. 73 alin. (1) și (5) Cod administrativ, autoritatea publică este obligată să primească și să înregistreze imediat petiția sau alte documente depuse în cadrul procedurii administrative. Autoritatea publică nu are dreptul să refuze primirea petițiilor doar din motiv că nu se consideră competentă sau pentru că ar considera petiția ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată. În cazul petițiilor sau al documentelor depuse în formă electronică, autoritatea publică este obligată să comunice în cel mult 2 zile, prin aceleași mijloace, numărul de înregistrare al petiției. În caz de litigiu, dovada depunerii petiției în formă electronică, respectiv a comunicării numărului de înregistrare, este mesajul salvat în dosarul "Trimise" al contului de poștă electronică. Pentru o gestionare în bune condiții a activității de soluționare a petițiilor prin mijloace electronice, autoritățile publice sînt obligate să ofere posibilitatea depunerii petițiilor on-line prin intermediul propriilor pagini web oficiale, iar petiționarul să primească automat dovada de înregistrare.

Conform art. 96 alin. (1) și (2) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură. Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

Conform art. 189 alin. (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Instanța de recurs reiterează că din materialele cauzei se atestă că la 15 mai 2019, Gheorghe Străisteanu în interesele lui Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev a expediat la adresa de e-mail a Primăriei Trușeni primariatruseni@mail.ru o cerere prealabilă, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare, cauzat prin necomunicarea în termen de 2 zile de către angajații Primăriei com. Trușeni dacă cererea sa din 26 aprilie 2019 a fost recepționată, care este data și numărul de înregistrare a acesteia, dar și achitarea benevolă a sumei de 1500 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d 33- 38).

Conform materialelor cauzei, cererea expedită de Gheorghe Străisteanu, a fost recepționată de Primăria comunei Trușeni, la poșta electronică primariatruseni@mail.ru, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică din 15 mai 2019 (f.d.37-38).

Totodată, instanța de recurs menționează că, la 31 mai 2019, Gheorghe Străisteanu în interesele lui Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev a expedit la adresa de e-mail a Primăriei com. Trușeni primariatruseni@mail.ru o altă cerere prealabilă, în care a invocat aceleași circumstanțe ca în cererea prealabilă din 15 mai 2019, însă a solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare cauzat prin încălcarea dreptului de a comunica în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrarea a cererii din 15 mai 2019, stabilirea unui termen concret persoanelor responsabile din cadrul Primăriei com. Trușeni pentru informarea sa despre recepționarea, data și numărul de înregistrarea a cererii, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 2 500 lei, cauzat prin refuzul confirmării recepționării, datei și nr. de înregistrare a cererii din 15 mai 2019 (f.d. 39-42).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că instanța inferioară a aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, iar drept consecință neîntemeiat a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral.

În susținerea acestei concluzii, instanța de recurs relevă că, conform art. 207 Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art.208; acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune

Aici completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție precizează că instanța de apel, prin decizia din 03 iunie 2020 a constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev la petiționare de către Primăria com. Trușeni, prin necomunicarea numărului și a datei de înregistrare a cererilor prealabile din 15 și 31 mai 2020. Însă, totodată, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral având la bază dispozițiile art. 2036 alin.(1) și (2) și art. 2037 alin.(1) și (2), invocând că reclamantii nu au demonstrat faptul cauzării reale a prejudiciului moral.

Prin urmare, instanța de recurs consideră contradictorie concluzia instanței de apel, or, în acest caz, instanța de apel constatînd că nu a fost demonstrat faptul cauzării prejudiciului urma să respingă pretenția reclamantilor privind repararea prejudiciului moral, dar nu să o declare inadmisibilă în sensul prevederilor Codului administrativ.

Respectiv, reieșind din corelația normelor legale precitate, instanța de recurs constată că instanța de apel neîntemeiat a conchis asupra inadmisibilității pretenției înaintate de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu privind repararea prejudiciului moral, fără a indica norma legală corespunzătoare în acest sens, de la art. 207 Cod administrativ.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că prima instanță corect a constatat temeinicia pretenției reclamantilor Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu privind repararea prejudiciului moral, care a fost cauzat prin încălcarea de către Primăria com. Trușeni a dreptului acestora la petiționare, și anume, prin refuzul de a le comunica, în termen de 2 zile despre recepționarea, data și numărul de înregistrare a cererilor prealabile din 15 mai 2019 și 31 mai 2019.

La fel, ținând cont de circumstanțele și complexitatea cauzei, dar și de importanța procesului pentru reclamantii/recurenți, prima instanță întemeiat a acordat lui Gheorghe Străisteanu și Danielei Gîrjev suma de 200 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, care este echitabilă suferințelor psihice suportate de către aceștia.

Or, suma solicitată de reclamantii, cu titlu de prejudiciu moral în mărime de cîte 1750 lei, este exagerată și nejustificată, având în vedere că la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificative. Mai mult, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Or, dreptul la petiție constituie un drept fundamental al persoanei, garantat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar prin nefurnizarea informației solicitate, reclamantilor/recurenți li s-a cauzat, sentimente de neliniște, disconfort și retrăire, incapacitate de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege, etc., atribuite și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la

categoria componentelor prejudiciului moral, respectiv, a suferințelor psihice (cauzele Sommerfeld vs. Germania, McFarlane vs. Irlanda).

Astfel, dat fiind faptul că instanța de apel neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, reprezentați de Gheorghe Străisteanu în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de către Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, de a casa parțial decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău în partea în care a fost declarată inadmisibilă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral și de a emite în această parte o nouă decizie de menținere a hotărârii primei instanțe.

Conform articolelor 258 alin. (3) și 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev.

Se casează parțial decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău în partea în care a fost declarată inadmisibilă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte se emite o nouă decizie de menținere a hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Primăriei com. Trușeni privind constatarea refuzului comunicării numărului de înregistrare al petiției, obligarea comunicării datei și numărului de înregistrare a petiției și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan